Sombras de Tiananmen

Description

Â¿Puido evitarse a traxedia? Durante corenta e cinco dÃas o centro neuralxico de PekÃn estivo literalmente ocupado por milleiros de estudiantes. En mÃ¡is dunha ocasiÃ³n, unha enorme masa humana percorreu as principais arterias da capital para expresar o apoio de traballadores e cidadÃ¡ns Ã¡s sÃºas demandas. Ata o Ãºltimo momento, todo discurriu de forma asombrosamente pacÃfica, sen o menor atisbo de violencia. Â¿Por quÃ© a masacre final? Â¿Foi consecuencia da ineptitude e imprevisiÃ³n gobernamental ou unha acciÃ³n exemplarizante e deliberada? Como toda a sociedade, os dirixentes chineses, moi divididos en canto Ã³ modo de afrontar a protesta estudiantil, palparon o temido abismo da inestabilidade.

Unha aproximaciÃ³n reflexiva a aqueles sucesos obriganos a considerar algÃºns aspectos salientables, tanto no que atinxe Ã³s principais actores como Ã³ sentido polÃtico das demandas do movemento. En primeiro lugar, o papel de Zhao Ziyang, secretario xeral do Partido, persoa de toda confianza de Deng Xiaoping. Comunmente afirmase que Zhao lideraba a liÃ±a de diÃ¡logo cos manifestantes en coherencia cos seus postulados reformistas. Zhao estaba enfrontado a Li Peng, principal representante do grupo conservador, e recollendo as peticiÃ³ns dos estudiantes propuso a supresiÃ³n dos privilexios especiais, a publicaciÃ³n de informes detallados sobre as finanzas dos cadros de alto nivel; a creaciÃ³n dunha organizaciÃ³n para investigar a corrupciÃ³n dos altos funcionarios e dos seus familiares. Foi deposto de inmediato e sometido a arresto domiciliario. Outras versiÃ³ns, non menos solventes, indican que Zhao Ziyang estaba utilizando demagÃ³xicamente as reivindicaciÃ³ns do movemento estudiantil en beneficio propio para impedir unha anunciada ofensiva dos seus detractores que o responsabilizaban da pÃ©sima xestiÃ³n econÃ³mica. E aportan un dato relevante, os mÃºltiples contactos mantidos polo seu secretario particular, Bao Tong, cos manifestantes de Tiananmen, de costas Ã³ BurÃ³ PolÃ-tico, e mesmo a posesiÃ³n polos lÃderes estudiantÃs de informaciÃ³n sensible que soamente poderÃan adquirir co seu concurso.

En segundo lugar, o papel do ExÃ©rcito Popular de LiberaciÃ³n. â??O Partido manda Ã³ fusilâ?•, dicÃa Mao. Pero Â¿que acontece cando o Partido non Ã© quen de mandar? Ata agora as discusiÃ³ns centrÃ¡ronse sobre o nivel de indisciplina e resistencia detectado en medios castrenses Ã¡ hora de obedecer a orde de intervenciÃ³n. Sen embargo, a enxulla Ã© moito maior se emerxe o papel protagonista dalgÃºns mandos militares, estreitamente relacionados por razÃ³ns familiares a Yang Sankung, presidente da RepÃºblica. As divisiÃ³ns no seo do EPL resolveronse por medio de vÃnculos de sangue. Noutra orde, caben dÃºas interpretaciÃ³ns. A tardanza na represiÃ³n do movemento puido deberse a que a dirixencia do Partido debÃa resolver primeiro as sÃºas diferencias, pero a mobilizaciÃ³n das tropas tamÃ©n puido ser o Ãºltimo episodio dun pulso interno. Non soamente se orientaba a garantir a fin dos disturbios, senÃ³n fundamentalmente a explicitar o apoio a unha determinada facciÃ³n, maioritaria, do Partido. O EPL non desempeÃ±arÃa pois un papel secundario senÃ³n que decidirÃa un hipotÃ©tico empate. Pese Ã¡ desobediencia dalgÃºns mandos, non consta a existencia de sanciÃ³ns disciplinarias. Â¿Pacto entre bastidores?

En terceiro lugar, os estudiantes. Sintetizaron o descontento social pola corrupciÃ³n e os desequilibrios xerados pola reforma iniciada en 1978. NinguÃ©n podÃa negar a correcciÃ³n das sÃºas demandas e por iso, mÃ¡is tarde ou mÃ¡is cedo, producirase a relectura oficial do sucedido. Pero cÃ³mpre non perder de vista outro aspecto. En China existe unha gran tradiciÃ³n de utilizaciÃ³n dos movementos sociais para resolver conflictos no seo das Ã©lites do poder. En mÃ¡is dunha ocasiÃ³n, Mao recorreu Ã¡ mobilizaciÃ³n popular para impoÃ±er os seus criterios polÃticos no Ã¡mbito partidario. TamÃ©n Deng Xiaoping utilizou as protestas estudiantÃs de 1976 para acalar Ã¡ Banda dos Catro. A mobilizaciÃ³n pode nacer autÃ³noma pero axiÃ±a lle xurdirÃ¡n padriÃ±os. Manipulados ou non, os estudiantes foron as principais vÃctimas da traxedia.

Por Ãºltimo, cÃ³mpre destacar que, cando menos na sÃºa orixe e nos momentos de maior apoxeo, as reivindicaciÃ³ns dos estudiantes nada tiÃ±an que ver coas aspiraciÃ³ns democrÃ¡ticas que se lle atribÃºen dende Occidente. A protesta dirixiase contra a corrupciÃ³n, en demanda de maior transparencia, de diÃ¡logo e de mÃ¡is impulso social. A influencia ideolÃ³xica occidental foi infinitamente menor que a exercida polas esperanzas de renovaciÃ³n do socialismo que alentaba

a perestroika e a glasnost. Ã• marxe de todo o protocolo oficial, o 17 de Maio de 1989, os estudiantes mobilizaban mÃ¡is dun millÃ³n de persoas para despedir a Gorbachov. En boa medida, compartÃan o seu soÃ±o dun socialismo democrÃ¡tico.

Acceso ao artigo orixinal no repositorio web 1998-2012

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

China e o mundo chinÃ©s ARQUIVO

IDIOMA

Galego

Date Created
XuÃ±o 4, 1999

Meta Fields

Autoria :	3717
Datapublicacion :	1999-06-04 00:00:00